

དབལ་དོན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ།

ཐོད་ཨེ་པ།

འགྲེལ་རྒྱུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

མི་དོན་དཔེ་མཉམ་ཁང་།

དཔལ་དོན་བྱང་ཆུང་གི་གསུང་འབུམ།

ཨ་ཁྱེ་ཏུ།

འབྲེལ་ཕྱོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས།

ཨི་ཁྱེ་ཏུ་དཔལ་དོན་བྱང་ཆུང་གི་གསུང་འབུམ།

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་པ། དར་བྱས།

责任编辑： 达尔吉

ཁ་བྱང་བྱས་འགོད་པ། ཀམ་རྩི་ཆེ་ཆེ་རིང་།

封面设计： 吾 要

པར་བྱས་འགན་ཁུར་པ། ཆེ་རིང་མཚོ་མ།

责任校对： 次仁措姆

༡༡། །དཔལ་དོན་བྱུང་བྱུང་གི་གསུང་འབྲུག། (པོད་ལྟ་པ།)

—— འགྲེལ་ཚུམ་སྒྲིག་པ་བསྒྲིག་པ།

*

བན་ཁོ་དང་བཀྲ་ལྷན་གྱིས་དག་བསྒྲིག་པ་བྱས།

མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་གིས་བསྐྱོད་ཆིང་འབྲེམ་པ་སྒྲིལ་བྱས།

མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་གི་ཚུམ་འཁོར་ནས་བསྒྲིག་པ།

1997ལོའི་ཟླ་12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིག་པ།

1997ལོའི་ཟླ་12པར་པོ་ཅིན་ཏུ་པར་ཁེངས་དང་པོ་བསྒྲིག་པ།

དེབ་སྒྲུས་ལེགས་ཤིང་ལྡོར་23.00

图书在版编目(CIP)数据

端智嘉全集·第五卷:名作诠释集:藏文/端智嘉著.
—北京:民族出版社,1997.10
ISBN 7-105-02825-4

I. 端… II. 端… III. 端智嘉—全集—藏语 IV. C52

中国版本图书馆 CIP 数据核字(97)第 06734 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

民族出版社微机照排 迪鑫印刷厂印刷

各地新华书店经销

1997 年 12 月第 1 版 1997 年 12 月北京第 1 次印刷

开本:850×1168 毫米 1/32 印张:11.25

印数:0001—500 册 精装定价:23.00 元

དཔེ་སྟེན་གསལ་བཤད།

གང་དང་འབྲེལ་བའི་ནམ་དུང་ཅན། །མཁུན་རྒྱལ་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་པ་
 བློ། །སྤངས་འདིའི་སྐྱུ་པ་སྐྱུ་པ་ཕྱོག་ནས། །རིག་པའི་སང་གེར་འབྱུང་སྐྱུ་
 ཅིག །གཙུག་ན་བཞེད་པའི་ཉེ་སེའི་འདྲ། །གངས་རིའི་རང་མདངས་ལ་སྤྱོད་
 ཆོ། །སྤང་ལྡེའི་བ་ཀྱུ་ལ་ཡི་འདབ། །དབང་མེད་སྤྱོད་འདི་ཨེ་མ་རྟོ། །བརྗོད་བྱ་
 ཏུ་ས་ཀྱི་འཕར་ལྡིང་འཕྱོས། །རྗོད་བྱེད་སྤྱི་ཉིག་བརྗོད་འཕྱོལ་བའི། །《གསུང་
 འབུམ་》མགུར་སྤྱིའི་གདངས་དབྱངས་དེས། །སྤྱར་ཡང་དགེ་བའི་ཤེས་པ་
 ལྷོལ། །ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སྤྱོད་བསུས་ཏེ། །དེ་ཡང་གངས་རིའི་འཕྲང་བས་
 བསྐྱར་བའི་སྤངས་འདིར་འཆོ་གཞེས་ཀྱི་ཏུ་ས་ཡུན་བྱུང་ནའང་། །སྤྱོད་
 བསུས་སྤྱོད་ལམ་བཟང་བའི་མཐུ་དང་། །སྐྱུ་སྐྱུངས་རིག་པའི་རྩལ་གྱིས་
 བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གསར་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཐད་ལམ་བྱ་གསར་བ་
 བཏོད་ནས་མཚན་ཞེས་མདྲ་བྱུང་བ་འཛོག་མཐན་མཐས་མཆོག་དོན་གྲུབ་
 ལུ་མི་1953ལོར་མདོ་སྤྱོད་དགུ་འབྱུར་པད་མོ་རོང་(མཆོ་སྤྱོད་གཙན་ཆ་རྒྱུད་)ཏུ་
 འབྱུངས། 1975ལོར་བྱུང་དབྱང་མི་རིགས་སྤྱོད་ལྷེན་མོའི་མི་རིགས་སྤྱོད་
 ཡིག་འཛོན་གྱ་ནས་མཐར་ཐུག། 1978ལོར་སྤྱོད་ལྷེན་མོ་དེའི་ཞིབ་འཇུག་
 སྤྱོད་མར་རྒྱགས་འཕྲོད་ཅིང་། 1981ལོར་ལྷེན་མོའི་ག་མིང་ཐོབ།
 1985ལོའི་ཟླ11པར་མཆོ་སྤྱོད་མཆོ་སྤྱོད་ཆབ་ཆ་སྤྱོད་ཏུ་སྤྱོད་ཀྱངས། །ཞོང་གི་
 བཅའ་སྤྱོད་དང་། །སྤྱོད་ཆོས། །འཕྱོད་ཆོས། །དབྱེད་ཆོས་སོགས་ཀྱིས་
 གཞོན་ལུའི་ཐོག་དྲངས་པའི་རྒྱ་ཁྱབ་གཟིགས་པ་པོ་རྒྱལ་ལ་སེམས་འགྱུལ་གྱི་
 སྤྱོད་རྩ་འཕར་ཞིང་ལྡིང་བ། །མདོ་སེམས་ཀྱི་མཆོ་མོ་འཕྱོམས་ཤིང་འབྱུགས་

EAB69/03

པའི་སྐལ་ལྷན་ཐེབས་དང་ཐེབས་བཞིན་པའི་མོད་ལ། མཁས་དབང་དེ་ཉིད་
 གྱི་ལྷགས་ཚུལ་ལ་སྟོན་ཡོངས་ནས་ཞིབ་འཇུག་དང་སྒྲིབ་གི་བཞེད་དགོངས་རྒྱད་
 འཛིན་བྱ་ཐུང་དང་། རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་ཞེན་གཏིང་ནས་
 རྫོང་ཆེད། དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་ཚུལ་ལག་དྲུ་ཐིག་ཆད་སྟོགས་སུ་བསྐྱུས་
 ཏི་གསུང་འབྲུམ་པོ་ཏི་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས་དུས་རབས་ཉེར་
 གཅིག་གི་ལ་ཁར་བསྐྱེབ་བྱ་བས་ཡོད་པའི་དཔྱད་ལྡན་ལྟ་བུ་ཀྱས་ལ་ལེགས་སྒྲིམ་སུ་
 ལུལ་ན། གུན་ཀྱང་དགའ་བདེའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱོར་གྱིང་ཆོམས་པར་འགྱུར་བ་
 གདོན་མི་ཟ་བས་དེ་ཡིད་པལ་གྱིས་རང་ཅག་ཐམས་ཅད་སྤྱང་སྤྱར་ཅིག

ད་ནི་«དཔལ་དོན་གྱི་བ་ཀྱལ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་པོད་ལྔ་པ། འགྲེལ་ཚུལ་
 སྒྲིགས་བསྒྲིགས་»ཀྱི་སྐོར་རོབ་ཅམ་ཁྱས་ན། པོད་འདིར་ཚུལ་པ་པོའི་འགྲེལ་
 ཚུལ་«དེ་བ་ཐེར་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱངས་»ཀྱི་ཆོག་གསུང་བཅད་པའི་སྟན་
 རག་གི་འགྲེལ་པ་གོ་མཛོད་འབྱེད་པའི་ལྗེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། «དེ་བ་ཐེར་
 དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱངས་»ཀྱི་ཆོག་གསུང་འགྲེལ་པ་སྟོ་གསུང་ཡིད་ཀྱི་སྟོས་
 གར་ཞེས་བྱ་བ། «མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་»ཀྱི་མཆན་དོན་བཤད་པ་སྟོ་
 གསལ་རེ་བ་སྟོང་བའི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ། «མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་»ཀྱི་
 ཆོག་གསུང་འགྲེལ་པ་སྟོ་གསུང་ན་བའི་བདུད་ཅི་ཞེས་བྱ་བ། «རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མ་
 རའི་རྟོགས་བརྗོད་»ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟོ་གསུང་རང་མོའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ།
 «རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མ་རའི་རྟོགས་བརྗོད་»ཀྱི་ཆོག་གསུང་དཀའ་འགྲེལ་སྟོ་གསལ་བྱང་
 བའི་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་དྲུག་བརྟུས་ཡོད་ཅིང་། འདི་དག་ལས་«མི་
 ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་»ཀྱི་མཆན་དོན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་«མི་ལ་རས་
 པའི་རྣམ་ཐར་»ཀྱི་ཆོག་གསུང་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སྟོན་ཆད་ཀྱང་
 དབྱང་མི་རིགས་སྟོབ་ཆེན་གྱིས་སྐུམ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་དེ་བྱིངས་
 ཆང་མ་དུས་དེ་བ་དང་ཆགས་པར་སྟགས་ཀྱི་ལྗོངས་དུ་བཞུགས་མཁྱེད་ཞིང་། ད་
 ལན་ཐེངས་དང་པོར་ལྷགས་དཔར་དུ་བཏབ་ནས་རྒྱ་ཆེའི་སྟོག་པ་པོའི་སྟན་ལྟར་

ཕུལ་བ་ཡིན། སྤྱིར་ང་ཆོའི་འདྲེན་བྱེད་མིག་གི་དགའ་སྟོན་དུ་འོས་པའི་འགྲེལ་
 ཚུལ་འདི་དག་ནི་ཚུལ་པ་པོ་ཁོང་གིས་བསྐྱེགས་བཅད་བརྟན་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་
 འགྲེལ་པ་མཐེལ་བྱིན་པ་ཞིག་མཛད་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སེམས་པངས་པ་
 ཞིག་ལ་ཚུལ་པ་པོ་ཉིད་བཙོན་འགྲུས་གྱི་ས་པོན་བཟང་ནས་ཡིད་སྟོན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་གཞུར་དུ་ཟེལ་བྱེལ་དུས་སྐབས་མ་ལེགས་པར་སྦྱ་གཤེགས་པས། མོང་
 གསལ་འགྲེལ་ཚུལ་ལས་«མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་»གྱི་མཆན་དོན་བཤད་པ་
 ཞེས་པ་དང་«མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་»གྱི་ཆོག་གསར་དགའ་འགྲེལ་ཞེས་པ་
 གཉིས་མཚུག་རྫོགས་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་བཞི་བོ་ཚུལ་འཕྲོར་ལྷུས་འདུག
 མཚུག་མ་རྫོགས་པར་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ན་ནི་མགོ་མཚུག་མི་ཆང་བའི་སྟོན་འདུག་
 ཟེར་ངེས་ཀྱང་། ང་ཆོས་དེར་མ་འཛུམས་པར་ཁོང་གིས་འགྲེལ་པ་ཇི་ཅམ་
 མཛད་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་ཆང་མ་འདིར་ཇི་བཞིན་བཤོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་
 བོ་རྣམ་དཔྱད་གྱི་སྐྱུན་རྣམ་པར་ཡངས་པ་དག་གིས་དཔལ་དོན་གྱུབ་རྒྱལ་གྱིས་
 འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་ཆང་གཞིའི་ཐོག་གོང་གསལ་ལྷགས་ཚུལ་གྲགས་ཅན་ལ་ཁ་
 སྐོང་གི་འགྲེལ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་མཛད་ཡོང་འདི་ཆེད་དུ་ཡིན།
 འདིར་ད་དུང་ཁྱེད་གོས་ངེས་ཤིག་ལ་«དཔྱིད་གྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱངས་»གྱི་ཆོག་
 གསར་འགྲེལ་པའི་ནང་གི་ཆོག་གསར་ཁ་ཤས་ལའང་འགྲེལ་པ་མཛད་མི་འདུག
 དེའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་གསལ་བོ་མི་ཤེས་ཅུང་། ང་ཆོས་བལྟས་ན་པལ་ཆེར་
 རྒྱུན་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཏེ། གཅིག་ན་ནི་ཆོག་གསར་དེ་དག་ཚུལ་པ་པོའི་
 འོས་ནས་བཤད་ན་དོན་གོ་སྤྱོད་བས་རྒྱུང་བཅུགས་ནས་འགྲེལ་པ་མ་མཛད་པ་
 དང་། གཉིས་ན་ནི་དོན་གོ་དགའ་བས་དེ་ཞིག་བཟྱག་གཞིར་བཞག་པ་ཡིན་
 བམ་སྦྱམ། གང་ལྟར་ན་འང་འགྲེལ་པ་མ་མཛད་ཅུང་དེ་དག་ཚུལ་པ་པོས་ཆོག་
 གསར་གྱི་གས་སྤྱོད་བདམས་ཡོད་པས། ང་ཆོས་རང་དགར་མ་དོར་བར་ཆོག་
 གསར་སོ་སོའི་རྗེས་གྱི་གྲག་རྟགས་ནང་གསལ་བཤད་བྱས་ནས་རང་སོར་བཞག་
 ཡོད། དམིགས་ལུལ་ནི་དཔྱད་ལུན་དག་གིས་དེབ་འདིར་གཟིགས་སྐབས་ཆོག་

གསར་དེ་དག་ལ་མིས་མཛོང་མཛོང་ནས་ཁ་སྐྱོང་གནང་རྒྱུ་ཡིན། དེ་
མིན་འབྲེལ་སྒྲིལ་འདི་དག་ལས་མཛོན་གསལ་སྒྲིལ་མཛོན་གྱི་ཡིག་ནོར་རམ་ཆོག་
འབྲེལ་འགའ་བཙུག་པ་དང་ལྟ་བུ་འབྲེལ་པའི་ཐ་སྙད་རེ་བྱུང་དོར་བ་ལས་
གཞན་ཆང་མ་རང་འཇགས་སུ་བཞག་ཡོད་ལགས།

ནམ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱུང་ནམ་པར་ཡངས་པའི་སྟོ་རྒྱལ་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་
ཆེན་མོའི་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འབྲུག་ཁང་གི་སློབ་མཁན་བན་ཁོ་དང་མཆོ་ཕྱོག་
མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་གི་སློབ་མཁན་བཟུ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་མའི་རིང་།
《དཔལ་དོན་གྱི་བརྒྱལ་བའི་གསུང་འབྲུམ་》ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིག་འཛུལ་སྟེང་དང་ལེགས་
སྒྲིག་བྱེད་པའི་ལས་ལ་ཚེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་ནས་པོད་དུག་པོ་སྒྲིགས་སུ་བསྒྲིགས་
པར་མ་ཟད་འབད་འབྲས་ཀྱང་དེད་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ལ་པངས་མེད་དུ་མཁོ་འདོན་
གནང་བ་དང་། དེ་མིན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྤྱངས་དང་། འབྲེལ་ཡོད་མི་སྡེར།
དོན་གྱི་བརྒྱལ་བའི་གཉིན་ཆོན་བཙུག་གིས་ཀྱང་རམ་བྱ་ལེགས་པར་བཞེགས་ནས་
དཔྱད་གཞིའི་མ་ཡིག་བྱ་ཡིག་ཙ་ཆེན་འདོན་སྟེང་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱགས་ཆོན་
གནང་བ་བཙུག་སྟེང་གི་སྒྲིལ་བ་དུ་འབྲས་བྱ་གཡུར་དུ་བྱ་བ་སྒྲིལ་པ་ལ་ང་
ཆོས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲིགས་རྩེ་ཆེ་བྱ།

《གསུང་འབྲུམ་》པོད་གངས་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཅན་དཔར་སྒྲུབ་བྱེད་
པར་དེད་ཅག་ལ་ལས་དང་པོ་བ་གསར་སློབ་ཀྱི་བརྒྱལ་བའི་གསུང་འབྲུམ་ལས་ཉམས་
སྦྱང་གིས་དཔྱད་ཞིབ་ཡོན་ཆོད་ཀྱང་ཞན་པས་འགལ་འཛུལ་སྟེང་རིགས་.....
གཞིགས་པ་པོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཀྱི་དུང་དུ་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་འཆགས་པར་བྱེད།

མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས།

འགོ་བརྗོད་དུ་ཡུལ་བའི་གཏམ་གྱི་ཉིང་ཁྲ།

མདོ་སྐད་ཙང་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྤྱིད་པ་བཟུང་བའི་མཁས་དབང་དོན་གྲུབ་
 རྒྱལ་ཉི་བདེན་རྩལ་གྱི་དོན་ལ་ནམ་པར་དཔྱད་པའི་འཇུག་པ་ཟབ་ཅིང་ཡངས་པ།
 གཞལ་བྱ་གང་ལའང་ལུང་དང་གྲགས་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བ་དང་།
 གཙམ་བུའི་ཆོག་གིས་རང་དོན་ཁོ་ན་བསྟུང་ཆེད་ཙ་དོན་སྒྲོས་གཏོང་མི་བྱེད་པ་
 སྐགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མས་སྟག་པའི་དེར་རབས་གྱི་མཁས་དབང་ཞིག་ཡིན་ལ།
 རང་ཅག་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཕྱགས་རེ་ལྟན་པ་དུ་མའི་ཁྱོད་དུ་མཁུན་
 སྦྱོད་གྱི་གོམ་པའི་འདེགས་འཛོག་ཐོག་མར་སྦྱར་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ཁོང་འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཡུན་མི་རིང་ནའང་། བཞུགས་
 པའི་རིང་དུས་ཆེད་རྒྱུད་རྩོམ་སྤྲུལ་བཏང་བར་བོད་རྒྱའི་མཁས་དབང་མི་ཉུང་བ་
 ཞིག་གི་མཁུན་ནས་གནའ་དེར་གི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་རི་སྟེད་ཅིག་བསྐྱབས་
 པ་དང་། དེའང་བསྐྱབས་པ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར། དོན་གང་ཡིན་ལ་
 དཔྱད་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཅད་བརྟེན་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པ་
 བཀྱིས་ཏེ། དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའམ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཡར་ཐོན་ལ་མི་
 བན་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་སྐྱབས་པ་ཆེན་པོས་བཞུགས་བཞག་བྱས་ནས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་རྩ་ཆུལ་ནམས་འཛོམས་མེད་དུ་འདོན་སྟབས་པའི་སྟོང་སྟོབས་དང་ལྟན་པ་
 ཞིག་ཡིན།

དེ་ནི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་གསེར་ཐང་
 ལས། “.....འོ་ལ་ཆོད་ཀྱིས་ཡིན་ཐག་བཅད་པ་དང་མང་བོ་ཞིག་ལ་མགྱུ་བ་
 བསྐྱེད་པའི་སྐད་དུ་ཁྱེད་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཆེས་མཚན་མཚན་བདག་འབྲི་བ་

དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བསྟུང་དྲགས་ཏེ་གཏམ་བདེན་པ་ཡང་སྟེ་བའི་སྒྲིབས་པ་
མེད་པར་རང་གི་ཚམ་ཁྱག་བསྟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་གསལ་ཐམས་
ཅད་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས་རྩོ་བཟང་གི་མིང་ལ་རེ་བ་སྟགས་དོར་ཏེ།
ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྒྲེལ་བུ་སྟོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
དུས་མའི་སྒྲིང་མོ་བཞིན་དུ་གང་ཆེད་པ་སྐབས་སྐབས་སུ་བཅུག་སྟེ་སྒྲིགས་བམ་
ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་དོ།”ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་འདི་དོན་གྱི་འཕྲུལ་
གྱིས་དངོས་སུ་གཟིགས་ཡོད་པའི་ཆོད་དུ་མི་སྤང་ཡང་། ཁོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚམ་
ཡིག་ཁག་གི་བརྗོད་བྱ་ནི་ལུང་དོན་དེའི་དཀོངས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུར་
གྱུར་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཁོར་གི་ཚམ་ཡིག་ནམས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྟུང་
གཏམ་དང་འདོད་གཏམ་ལྟ་བུ་མིན་པར་གང་བསྟན་བྱེད་དོན་དེ་ལ་དགག་ཤོས་
སུ་གྱུར་པ་ཞིག་མཆིས་ཆེ་དངོས་སམ་ཐོལ་གྱིས་གནད་ལ་ཁེལ་བ་དང་། མཚང་
སྟོན་ཏུ་སྟག་གྱུབ་པ་སྟགས་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་། རྒྱུད་བྱེད་ཆོག་གི་
སྟུར་བ་ཡང་ལྟ་བུ་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་། རྒྱུས་པའི་སྟོན་དང་བུལ་བ། ལུལ་
གངས་ཅན་པའི་བརྟ་སྟོད་རིག་པའི་འབྲས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་སྟན་ཆོག་གི་སྟུར་བ་སྟན་ཞིང་འཛེབས་ལ་དོན་གོ་སྟེ་བ་སྟགས་
གཟུར་གནས་སྟེ་ཁོ་གུན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་དབང་མེད་དུ་འསྟོག་ཀྱང་པའི་
དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་ལྡན་པས། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་སྟོ་གཟུ་བོར་
གནས་པའི་བོད་རིགས་དང་མི་རིགས་གཞན་པའི་དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པ་ནམས་
གྱིས་བསྟགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་གཏོར་ཞིང་འཛོར་ལུས་སུ་མཆིས།

ཡིན་ནའང་ཁོར་བཞུགས་པའི་རིང་དང་། ཐ་ན་ད་ལྟའང་ཁྲོག་ཏུ་རན་
སྟེས་བྱེད་མཁན་ཏུང་ཤས་རེ་ཡོད་ཀྱང་། མི་དེ་ཆོས་ཁོར་དངོས་སུ་ཡོད་སྐབས་
རག་སྟག་གམ་ཡིག་སྟག་གང་ཏུང་ནས་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་ནི་སུའང་བྱུང་མེད།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དོན་གྱི་འཕྲུལ་གྱི་འཛིག་ཉེན་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ནི་དངོས་སྟག་བདེན་

འཕྲིན་པ་ལམ་ནས་བོད་མི་རིགས་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ལས་ཐར་བྱལ་པའི་ཆེད་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྤྱི་ཞིག་གིས་སྤྱོད་འབྲེན་བྱ་བ་ལྟུང་།

དེ་འདྲ་ཡིན་ན་འགའ་ཞིག་གིས་ངན་སྤྱོད་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་
སྟེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་གནས་དེར་
གི་ལོ་རྒྱུས་རོ་མ་དང་ཚན་རིག་གི་ལྟ་རྒྱུ་ལོ་མོག་ནས་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་དང་རྣམ་པོ་
བྱས་པ་དེ་རྒྱུ་ཞེས་མཁན་འགའ་ཞིག་གི་ཁེ་ཕན་དང་མི་མཐུན་པས་ཁོང་ཚོའི་
སྤྱུགས་ལ་མ་བཟས་པ་ཅམ་དང་། གཅིག་ནི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ལོ་ན་གཞོན་པ་
དང་། ཁོང་སྤྱོད་གྲུབ་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱིས་པའི་ཚོ་མ་ཡིག་
ནམས་ཀྱང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས་འགྲན་རྒྱ་བལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ལོ་ན་
ཆུང་པ་མཆོག་དུ་འཛིན་མཁན་དེ་བྱུང་གིས་གཞོན་ལུ་མཁས་པ་སྤྱོད་ལམ་དུ་མ་
ཡོང་བ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། མོམས་གཤིས་འདི་འདྲ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དུ་
ཐུར་ནས་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ། ས་པཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། “དེར་
སང་དུས་ན་ལོ་གངས་ཀྱན་ལུར་ན། །སྤྱོད་པོ་ནམས་ཀྱང་གཙུག་ཉོར་ངེ་བཞིན་
ཏེ། །ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་རོས་ལྟར་ཡངས་པ་ཡང་། །གཞོན་ལུར་ལུར་ན་ཆད་
མར་འཛིན་པ་དགོན། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱུ་ཞེས་ཅན་
ཀྱི་སྤྱུགས་ལ་མ་བཟས་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། གཞོན་ལུ་ཤེས་ཡོན་ཅན་སྤྱོད་ལམ་
དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེ་ཆོ་ཆང་མ་ཕྱག་དོག་གི་དབང་གིས་བདེན་
དོན་འཕྲོག་པ་དང་། ཆོན་རིག་འཕྲོག་པ། རིགས་པ་འཕྲོག་པ་བཅས་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་ལ་དཔལ་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པས། “རོ་བོ་ཉིད་ལ་ཐུན་ལོག་གིས། །
འབད་དུ་བྱིན་ཀྱང་མི་བསྐྱོག་སྟེ། །སྤྱོད་ནི་དེ་སྤྱུགས་འཛིན་ཐུར་རོ། །” ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཐུར་འཛིན་སྤྱོད་ལོ་ལོ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱུ་ཞེས་མཁན་འདྲ་
མིན་ནམས་ཀྱིས་བདེན་དོན་དང་། དྲང་བདེན། ཆོན་རིག་ རིགས་པ་
བཅས་འཕྲོག་པར་ངན་སྤྱོད་ཅམ་གྱིས་མི་ཆད་པར། ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་……
འཛིགས་སྤང་སྟེ་དགོས་པའི་གཞོད་འཕྲོ་སྤྱོད་ཆོགས་བཏང་ཡོད་ཀྱང་མཐར་……

འཛམ་གླིང་གི་པོ་འེ་ཁ་ཕྱོགས་དེ་བདེན་དོན་དང་། ཚན་རིག་གི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་
 འགོག་མེད་དུ་ཕྱིན་པ་བཞིན། རང་རེ་བོད་མི་ཉུང་ཤས་གྱིས་མཁས་པ་དོན་
 གྱུ་བ་རྒྱལ་ལ་ངན་སྤྲུས་ལྷ་ཚོགས་བྱས་པ་དེ་ཡང་། མཐར་ཉིང་ཞེན་མཁན་ཚོ་
 ཚེ་ཁ་སྐྱེངས་དགོས་པ་ཞིག་དང་། སྤར་ལས་མང་བའི་བོད་གཞོན་ནམས་
 མཁས་པ་དོན་གྱུ་བ་རྒྱལ་གྱི་གསར་གཏོད་ཀྱི་སྒྲིང་སྟབས་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བཞིན་
 མདུན་དུ་བརྒྱུད་ངེས་ཡིན། ཞེས་1995ལོའི་ཟླ་5ཚེས་1ལ་ཉན་ཤུལ་མཁུན་
 རབ་འོད་གསལ་གྱིས་བྲིས་པའོ། །

དཀར་ཆག

འགོ་བརྒྱུད་ཏུ་ཕུལ་བའི་གཏམ་གྱི་ཉིང་ཁྲ། ... ཉན་ཕུལ་མཆོད་རབ་འོད་གསལ། (1)

«དེ་བ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་ཐུ་དབྱངས་»ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་

སྒྲ་རག་གི་འབྲེལ་པ་གོ་མཛོད་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ཅེས་

བྱ་བ་བཞུགས་སོ། | (1)

མཛོད་བརྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ། (1)

ཉན་པ་ཤུག་བྱུང་བ་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (2)

སངས་རྒྱལ་ཆོད་པ་ག་ཐེད་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (5)

འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (6)

དབང་ཕྱུད་ལྟ་མོ་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (8)

རག་གི་དབང་ཕྱུག་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (9)

ཆོས་རྒྱལ་ཐེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་དང་། རྒྱུ་དཔོན་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས། མཁན་པོ་

ཞི་བ་འཆོ་བཅས་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (9)

རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་སྒྲིབ་ཐང་ཡུགས་པ་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (11)

ཙམ་པ་པོའི་བླ་མ་འཁོན་ཉན་དཔལ་འབྱུར་ལྟ་བུ་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (12)

ཆོས་རྒྱལ་འགྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་དང་ཕག་མོ་ལྟ་བུ་ལ་མཛོད་པར་བརྒྱུད་པ། (13)

ཙམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་འབྲེལ་པ། (13)

བྱེད་དམ་པའི་རང་རྒྱལ་ཐྱིར་བཏུན་པ། (14)

ཏུས་ཀྱི་དབང་གིས་བཏུན་བཅོས་ཙམ་དཀར་བའི་རྒྱ་བཏུན་པ། (15)

ཐུང་པ་རྩེ་བས་དམན་བཞེན་ཏུ་ཙམ་པ་ལ་འབྱུག་པའི་རྒྱལ་དགག་པ། (15)

དེ་བ་ཐེར་འདི་ཙམ་པའི་དམ་བཅའ་དངོས། (16)

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་སྒྲ་རག་གི་འབྲེལ་པ། (17)

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོའི་འབྲེལ་པ། (17)

- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པ། (1 9)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་གསུམ་པའི་འབྲེལ་པ། (2 0)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་བཞི་པའི་འབྲེལ་པ། (2 3)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་ལྔ་པའི་འབྲེལ་པ། (2 5)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་དྲུག་པའི་འབྲེལ་པ། (2 7)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་བདུན་པའི་འབྲེལ་པ། (3 0)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་པ། (3 2)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་དགུ་པའི་འབྲེལ་པ། (3 6)
- བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་པ། (3 7)
- «དེབ་ཐེར་དབྱིད་ཀྱི་ཀྱུ་ལ་མོའི་སྤྱ་དབྱངས་»ཀྱི་ཆོག་གསར་འབྲེལ་པ་
 སློ་གསར་ཡིད་ཀྱི་སློ་གསར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། (4 0)
- «ཀྱུ་ལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཇི་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་»
 ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་སློ་གསལ་རེ་བསྐྱོང་བའི་ནོར་བུ་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། (215)
- རྣམ་ཐར་དང་། རྟོགས་བརྟོན། གཏམ་རྒྱད་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 བཤད་པ། (215)
- རྣམ་ཐར་དང་རྟོགས་བརྟོན་གྱི་དབྱེ་བ། (217)
- རྣམ་ཐར་དང་གཏམ་རྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ། (220)
- མཚན་བརྟོན་གྱི་འབྲེལ་པ། (222)
- «ཀྱུ་ལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཇི་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་»
 ཀྱི་ཆོག་གསར་འབྲེལ་པ་སློ་གསར་རྣ་བའི་བདུད་ཅི་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། (234)
- «ཀྱུ་ལ་པོ་རྒྱ་ཆའི་རྟོགས་བརྟོན་»ཀྱི་འབྲེལ་པ་སློ་གསར་ངང་མོའི་
 རྣམ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། (306)
- མཚན་བརྟོན་གྱི་འབྲེལ་པ། (306)
- ཇི་སློ་བཟང་གཞུགས་པ་ལ་མཚན་པར་བརྟོན་པ། (306)

- སྒྲན་རག་མི་ཤེས་པའི་སྒྲན་བཞུག་ནས་དེ་ཤེས་པར་འདོད་ན་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་
མ་བཞེན་དགོས་པར་གདམས་པ། (309)
- དབྱངས་ཅན་མ་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲན་རག་མཁས་པར་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་བཞུག་པ། ... (313)
- ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མཚན་པར་བརྟེན་པ་དངོས། (314)
- ཨིན་པོའི་རྒྱལ་པོས་འཆི་མེད་ཀྱི་དངོས་བྱའི་འདོད་དེ་ལྟ་དབང་རྒྱག་
རྒྱུ་པ་པའི་སྟོན། (315)
- ཨིན་པོ་གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་པོས་བརྩེར་བ། (316)
- ཨིན་རྗེའི་ཤར་ཁྱེར་གྱི་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་བཞུག་པ། (324)
- «རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མ་ཚའི་རྟགས་བརྟེན་»ཀྱི་ཆོག་གསར་དཀར་འབྲེལ་བློ་གསལ་
བྱང་བའི་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། । (329)

《དེབ་ཐེར་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱངས་》ཀྱི་ཚིགས་སྤྱད་
བཅད་པའི་སྟོན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་གོ་མཛོད་འབྲེད་
པའི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ།

བསྟན་བཅས་བྱེད་པའི་དམ་པ་ཡིས། །སྟོན་པ་ལ་ནི་མཚན་བརྗོད་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅས་
ཙམ་སྐབས། སོ་སོས་བསྟན་པའི་ལྟ་དང་ཅ་བའི་བླ་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་བྱེད་
པ་དེར་མཚན་བརྗོད་ཅེས་བྱ་ལ། མཚན་བརྗོད་ནི་རང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་ལྟ་
དང་ཅ་བའི་བླ་མ་འཕམ། སྤར་བྱང་བའི་རྒྱལ་པོ། ལོ་རྒྱུ་བ་མཁས་པ་ལ་སོགས་
ཕྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ཞིག་ཡིན། མཚན་བརྗོད་
དང་། བརྟེན་པ། བྱུག་འཆལ་བ། ཤེས་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་
དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་དུ་མཚན་བརྗོད་ལ་
ཚིགས་སྤྱད་བཅད་པ་ཤས་ཆེ་བར་སྤང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་
མ་ངེས་ཏེ། བསྟན་བཅས་ལ་ལར་ཆོག་ལྷག་མའི་མཚན་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་ལ།
འགའ་ཞིག་དུ་བཅད་ལྷག་སྤེལ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་འབྱུང་བས། ཞིབ་དུ་ནི་
སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཚོམ་ལ་གཟིགས་ན་ཤེས་བྱ་བ།

རྗེ་བརྩན་ས་པཎ་གྱིས་མཛོད་པའི་《མཁས་པ་རྣམས་འཇུག་པའི་སྟོན་ཞེས་